

Latweeschu Awises.

Ur augstas Cereschanas = Kommissiones sinu un nowehleschanu.

Nr. 19. Setfortdeenâ tanni Iitâ Mai 1822.

Zelgawa, tanni 10tâ Mai.

Tai 21mâ April divi stoblas Kungi preefsch Basnizas-teefas tappe pahrklauffti, woi wissu to summa kas pee Mahzitaja ammata usnemshanas irr wajaga. W eens bija Engures wezza Basnizas-funga dehls, kas mihlam tehwan par paligu irr tappis aizinahs, ohtrs Schmidta fungs, kas pee Ehdohles Basnizas-funga lihds schim par stohlmeisteri bijis. Abbi us wissahm waizaschanahm peezas wallodas tik labbi atbilbeja, ka Kursennes Basnizas-teefa lohti ar meeru buhdama, winnus zeenigus atradde Mahzitaja amin tu usneim un ka wisseem klait-buhdameem preefs bija winnu labbas un gudras atbildeschanas dsirdeht.

Tanni 26tâ April tas lihks ta zeeniga Peel-funga Platon Subew, kas sawâ Muichâ Ruundalê tanni 7tâ April nomirris, ar wissu tabdam augstam farra-fungam peenahfamahm gohda parahdischanahm zaur muhsu pilssjatu us Pehsterburges Gubernementu tappe aiswests, ka tur sawas augstas ziltis kappu melwe taptu glabbahts. Ta wisseem zilwekeem jamirist, augsteem kâ maseem, fungeem un arri muins, kas ne ka di fungi ne effam; labbi tam kas ar tiz-zigu un tadehl drohschu un meerigu firdi sawu dwehseli warr islaist, sazzidams: schê es esnu Kungs, leezi sawu kalpu labbâ meerâ pee tewis aisbrauft.

No Leepajas, tanni 23schâ Aprila deenâ.

Jsgahjuschâ pirmdeenâ tappe pee mums septini laundarritaji pehz kriminal-teefas apstip-prinatâs spreedibas paschâ tirgus plazzi affi noutrahpeti. Schee bija muhsu pilssjata dandf sadibas woi paschi darrijuschi, woi liksuschi darriht, un sawu blehdibas-ammata dajchu laiku dsinnuschi, kamehr pehzgailâ winnu bes-

deewiba tomehr gaisnâ nahze. Wissi septini tappe zitti ar rikstiehm, zitti ar pahtagahm pahrmahziti. Tee kas pahtagas ween bija dab-bujuschî tappe wallam laisti, bet tee ar rikstiehm schausi tappe us Eiberiju nosubtiti, tik-kai par weenu no teem tappe zittadi spreests. No teem nosubtiteem divi pee gruhta darba taps peelikti, kas teem lihds muhscha gallam jastrahda; divi tur dabbus semmes stuhri, fur warrehs mahjas ustairht, un atkal par gohdi-geem zilwekeem tapt, ja teem patiks. Wchl trihs tahdi grehzineci zeetuma fehsh, kas arri blehdibas darrijuschi un furreu teefa wehl newaid sinnama. Schee noteefati zilweki ne bija wiss jaunekli ween, kas pasaules gohdu un faunu wehl ne buhtu pahrprattuschî, bet zitti jau feewas-wihri un behrnu-tehwi bija, kam nu no scheem us muhschu jafschterahs, un kas tohs leelâ nelaimê gruhduschî, ko winni tomehr ap-nehmuschi kohpt un aplaimoht. Tê irr besdeewibas alga! To darra tas newaldams naudas jeb dshreena-fahrums pee teem, kam wehders par Deewu irr, un kas Deewu ne bihstahs. Gohdiga maije bija pa gruhti pelniht; negohda maije jo gahrda rahdijahs. Bet kâ nu isde-wahs? Ko nu sakka seewas un behrni? jeb tee noskunnuschî wezzaki? — Tee lau darri-taji bija wissi no wahzu-tantas, un ne mas mulki un nemahziti laudis, jo zits wehl itt labba gohdiga tehwa dehls bija. Wissi buhtu warre-juschî gohdâ un pahrtikschanâ dsihwoht; bet nu wiss gohds irr suddis, un teem fweeschâ, aufstâ semmê, fur teem neweens draugs, ne kahda atspaida newaid, pee speeschanas-darbeem un nabbadsibas publeschanâ jadshwo. Sirds sah, to rakstobt, un lai ikweens kas to lasa, no-pubschahs un Deewu tuhdi; lai tas winna firdi walditu, un no launahm kahribahm pa-fargatu.

No Drel.

Muhfu Biffappa aprinki eefch 12 pilfsateem ar peederrigeem aprinkeem isgahjufchâ gaddâ 18100 zilweki wairat peedsimnufchi nè kâ mirrufchi. No teem mirrufcheem 32 wezzaki par fimteem gaddeem bij tappufchi, trihs kad mirre bij 112 gaddus wezzi, diwi 120 gaddus, un weens to brihnifchfigu wezzumu no 130 gaddeem bij peedsihwojis.

Isteifchana.

Drel irr Kreewu Walfs-Gubernements, 755 Qjubdes leels un stahw ais Muskawas us deenas widdus puffi. Semme tur irr lihdsena, bet wiffahm uppehm augsti kraffi. Laifs Drel Gubernementâ parleekam jauks un pastahwigs, un zilwekeem kâ lohpeem ittin weffeligs. — Retteem gaddeem tur dsird, kad labbiba ne buhtu labbi isderufees. Zilweki tur pulku beesaki nè kâ pee mums mahjo, jo us 1 Qjubdsi tè dsihwo 1300 zilweki, Kreewi ween; pee mums Kursemnè us 1 Qjubdsi tikkai bischtiht pahri par 800 zilwekeem warr rehfiniht.

No Wolinsk Gubernementa.

Pee mums tanni 27tâ Bewrar tahda wehtra plohfiufees, ka Schitomir pilfsatâ junti no dauds nammeem tappe noplehsti, arri tahs Kattoku Basnijas appafsch tohrna junts tappe uogahsts ar to krustu kas paschâ spizzè bija. Kohli ar wiffahm faknehm tappe israuti, zitti falaufti. Pehz weenas stundas sahke liht un nakft salt. Par seemu mums tik mas sneega bija, ka tikkai ap jaumu gaddu par pahri neddelahm ar kamnanahm warrejam braukt.

Isteifchana.

Wolinsk Gubernements stahw ais Leifchu an Pohlu semmi us deenas widdus puffi; wiffzaur masi pakalni un semne parleekam audseliga, dauds salpetera tè eefchya, bet paslikti tohp uskohpta. Lohpi tè ittin labbi isdohdabs, kad wiffur augstas un trefnas sahles, un isaug pulku leelaki nè kâ pee mums. — Pasauls wehrfchu no fchi Gubernementa ruddeni aisdhsen us daschahm zittahm semnehm un arri pee mums atnahft. Gedshwotaji nè skaidri Kreewi, nè skaidri Pohli. Las wirspilfsats Schitomir

fauzams, leels gan newaid, jo tè tikkai kahdi 5000 zilweki dsihwo eefchâ.

Melaines uhdeni.

Par to weenigu Bewrar mehneschu fchi gadda dauds zilweki uhdeni gallu dabbujufchi; jo Wid- un Kursemnè ween, bes Iggaunu semmes, no kurenes schihs sinmas wehl naw atnahfufchas, 15 zilweki noslibfufchi, prohti: tanni Imâ Bewrar wakkara Nihgè weens kohpmanna sellis ar sawu dehlû, kas 11 gaddus wezs bija, masaja Daugawâ. 5tâ Bewrar weens semneeks no Abijas-Weufchas ar weenu feewu esarâ slibfufchi. 6tâ Bewrar arri us Daugawu pee Nihges, schihs blakkam nosihmetam zellam eegrummis. 12tâ Bewrar mas meitens 7 gaddu wezs uhdeni fineltoht Zelgawas Drifse eekrittis. 13tâ Bewrar Saldats pee Nihges par tumfchu un wehtrahnu nakts laiku jaunisraftâ alkâ eekrittis. 15tâ Bewrar puifis 15 gaddu wezs arri pee Nihges appafsch leddus gahjis pee Hanku dambja. 18tâ Bewrar Mas-Zumprawas-Weufchas faimneeks ar diweem kalpeem un ar saweem sirgeem us Daugawu eekrittufchi. 22trâ Bewrar wihrifchku lihki ko newarreja wairs pasiht, no uhdeni tappis iswilfts. 18tâ Bewrar semneeku wihrs Pernawas uppe eekrittis. 25tâ Bewrar appafsch Bausses kalps, kas ar laiwu par Remmoni gribbeja braukt, uppes widdu no wehja ar laiwu tappis apgahsts. 28tâ Bewrar ammatneeku sellis, kas no Leelupes grihwes (Wolberaa) flims buhdams us Dihgu tappe wests, no laiwas, ko wehifsch gauschi kustinaja, iskrittis. Wehl japeemim, kad tanni 5tâ Merz, gaischâ deenâ passillions (Kulleru-puifis) no Dlaies atpakal nahfdams Sezawas uppe gallu dabbujis.

Megudra un gudra behrnu audsinafchana.

Mahzeet man jelle, Anfs us sawu zeemim Indrikki fazzija, ko man buhs ar saweem nerahneem behrneem eefahft? Es tohs lutteklus lohti mihloju, es darru wiffu ko ween tee gribb un ko pee wimmu azzim warru nomamihft. Es wimmus gan mahzu bet wimmî ne klausu un man darra dauds firdsehstus. Ja es fauzu,

lai naht pahtaros, jeb pee gramatas, tad muht pa durwin ahrâ, un pee darba peeweddu, tad ne zil ilgi tee atkal ar zeema puischeem traffo un plohsahs. Es tohs gan issunniju, gan assi pahrmahzu, bet woi tad par to behda? Winni mello, lahd un gahna zittus laudis, winni padarra schelma darbus, un mannim un mahtei kaunu un behdas ween darra. Un jubu behrni tahdi mihligi, gohdigi behrni, fo wiff zeems slawe un teiz. Ruhdjams! falkait mannim, kam ta waina, kad manni behrni pa prabtam ne isdohdahs? — Indrikkis atbildeja: Ja Jubu mihlais Anfs ne gribbat par kaunu nemt, kad es taisnibu runnaju, tad jums wiffu isteikschu? — Kunnajeet drohschi, gohdigs draugs! es jums par to pateikschu. — Nu Indrikkis sawam draugam skaidri istahstija, kad winna un mahtes akla mihlestiba tohs behrnus effoht eeweddui eeksch netiklibas un nerahribas. Taisna wezzaku mihlestiba ne darra fo behrni gribb, bet fo weffels prahts mahza un fo Deewa wahrds pawehl, to behrneem leef darriht. Woi jauni behrni sim kas teem par labbu? Wezzakeem to wajag simaht, teem buhs zeeti us to raudsiht, kad behrni kas pawehlehts. Einneet! Wiffas labbas mahzibas irr welti, ja paschi wezzakee pehz tahm mahzibahm ne darra. Jubu — ne nemnat par kaunu, — Jubu rahjatees behrneem dsirdeht ar sawu fainneezi, Jubu daudferejahm welti isfummijeet sawu fainni, Jubu apfneijeet un gahnijeet zittus laudis. Woi nu bruhnuns, kad behrni tehnam un mahtei palkat peld? Eita Jubu paschi saweem behrneem preekscha eeksch wiffa labba, tad behrni to redsedami arri pehz labba dsihsees. Tizzeet mannim, labba preekschiime spehj simtreij wairak, ne ka tuhstoschi wahrdi. — Mahzibas ja tahs labbas un jo labbas buhtu, un ja mehs paschi tahs pahrfahpjam, tad irr, ka Jesus fakka, fehllai lihdsigas kas us zellu krittusi, fo tee putni apehd, un schee putni irr paschi wezzakee, kas zaur negohdigu preekschihmi to labbu fehllu no behrnu firdim atnem. — Anfs schohs wahrbus dsirdehdams un to pateefibu atsihhdams, fahze raudaht, Indrikkam pateize par to labbu mahzibu, un mahjas nahzis ar sawu fainneezi

farumajahs. Abbi wezzakee usnehme to zellu fo gudrs Indrikkis bij rahdijis. Tee nerahtrni behrni klauksija drihs teem wezzakeem, usnehme arri gohda zellu un dsihwoja wezzakeem par preeku. — Draugi! Jubu kas sawus behrnus no aklas mihlestibas isluttinadami par teem brehzeet, eeraksteet gudra Indrikka mahzibas ka ar dsisu rakstamaju eeksch jubu firdim un eita saweem behrneem preekscha eeksch gohda un tiffumeem, tad Jubu ne dabbuseet behdu bet preeka affaras raudaht.

Slud d i n a f c h a n a s.

Wezz-Swahrdes Pagasta, Sweijneeku Jehkaba mahjas, tanni 24ta April, treiju gaddu ehrjelis, gaischu behrs, kam simmite peere, un no abbas pusses astes balti sarru bija, no gannefleem isneems tappis. Kas no schi sirga taisnu sinu dohs, tas ar pateizibu peenahkamu maksu dabbuhs, kad eeksch Wezz-Swahrdes-Muischas peeteizahs. (1)

Tanni nahti no Iotas us Iitu April schi gadda tam eeksch Sauku Basnizas-teefas appaksch Krohna Suffei-Muischas Dambran mahjas dsihwodanam Schlachziz un gruntsnaudu maksadamam Jakob Kraffowsky zaur eelaufschamir no flehts isjagts tappis: 1 skahreda fahrpinsch ar sawas muischneeku fahrtas parahdischanahm, 1 papihru wahks ar tahdahm paschahm gramatahm, 15 simalki limu krekli, 2 willani apfeggi, 1 gattawis un 1 wehl ne gattawis lindraks, 4 yuffkaini willani lakkati un 2 sishchu lakkati, 2 gabbali sribhainu andeklu, no zuhfugattas 4 widdus gabbali, 5 muggur gabbali un 4 schinki, un 50 Sudraba Rubbeli.

Kas tam Jakob Kraffowsky no schahm sagtahm leetahm sinu dohs jeb tahs atskappehs, tas 10 lihds 20 Sudraba Rubbelus pateizibas naudu dabbuhs. (2)

Weena bruhna muscheina putnu funna, ar bruhnahm aufim un weenu bruhnu plekki us frustu, no Nerretes-Muischas preeksch 6 neddelahm irr paklihdusi; kas Muischa jeb zaur Latweeschu Woijschm sinu dohs, tas dabbuhs labbu pateizibas naudu. (2)

Deenestu lauschu meleschana.
 Jauns puins lihds 14 gaddeem wezs, tohp
 melehts par istabas puisti jeb sullaini, un tohp
 fohlihts schim puistin ne ween dreybes un loh-

ni doht, bet wintu arribsan eefsch lassischanas
 un rakuschanas mahzibt. Peenahkamas sin-
 nas irr dabujamas Dohbelé pee Daktera-
 funga Otto. (3)

Kreewu Papihru un Sudraba naudas tirgus.

Dihgē tanni 24tā April.

	Papihru nauda.
Weens Sudraba Rubbuls geldeja	3 Rub. 83 Kap.
— jauns Dahleris maksaja I Rub. 34 Kap. Sudr.	5 " 17 "
— Rubbuls un 30 Kap. Sudr. nahweja lihds	5 " — "

Pehz schi Kreewu naudas tirgus labbiba tanni paschā deenā
 tappe maksata.

	Sudraba nauda
Par weemu puhru rudsu	I Rub. 36 Kap.
— — puhru kweeschu	— " — "
— — puhru meeschu	I " 3 "
— — puhru meeschu = putrainu	I " 88 "
— — puhru auju	— " 70 "
— — puhru kweeschu miltu	2 " 45 "
— — puhru bihdeletu rudju = miltu	— " — "
— — puhru rupju rudju = miltu	I " 25 "
— — puhru sirnu	I " 30 "
— — pohdu Drujanēs kannepu	I " 56 "
— — pohdu Drujanēs limnu no 1mas surtes	2 " 21 "
— — pohdu Drujanēs limnu no 2tras surtes	I " 89 "
— — pohdu Drujanēs limnu no 3fel as surtes	I " 51 "

50 Grafchi irr Barra jeb Papihres Rubbuls, un Barra nauda stahw ar
 Papihres naudu weenā maksā.

Pehz weena no Rihgēs pahrnahkuschā drauga isteifschanas, tas tirgus us plazzi isgabjuschā
 neddelā pagallam zittads bijis, prohti:

Puhrs rudju tappe maksahs ar	I Rub. 5 lihds 10 Kap. Sudraba.
— kweeschu	I — 50 — — — —
— rupju rudju miltu	1 — 15 — — — —
— meeschu	— — 70 — — — —
— auju	— — 65 — 70 — —

Den Druck genehmiget, von der Einfuhrungskomm.ission dazu beauftragt, der

Staatsrath Recke.